

קליפורניה

מסלולים

מוקדש לכל האנשים שאוהבים לטייל

נטע דגני

כתיבה: נטע דגני
צילומים: נטע ועשהאל דגני
עיצוב גרפי ועימוד: שיר רן, אלכסיי קלצל
עריכת הלשון: אלה עומר, רונית רהב
עיצוב כריכה: אתאה מדיה גרופ
מפות: שיר רן, רונית לנדסמן, אורלי שמש

מהדורה שלישית, תשע"ו
שטיינהרט שרב מוציאים לאור בע"מ
ת.ד. 8333, פארק ספיר נתניה 42505

California Trip Planner
Neta Degany
3rd edition, 2016
Printed in Israel
ISBN 978-965-420-4613
© Steinhart Sharav Publishers Ltd.

© שטיינהרט שרב מוציאים לאור בע"מ 2016.

כל הזכויות שמורות. אין לשכפל, לצלם, להקליט, לתרגם, להציג, לאחסן במאגר מידע, לשדר או לקלוט בכל דרך או אמצעי אלקטרוני, אופטי, מכני או אחר - כל חלק שהוא מהחומר שבספר זה, ללא רשות מפורשת בכתב מבעלי הזכויות.

אף שהמחברת, ספקי תוכן אחרים והמו"ל נהגו בהקפדה סבירה בהכנת ספר זה, אין הם ערבים לנכונותו או לשלמותו של המידע בספר ואין הם מקבלים על עצמם, במידת האפשר, כל חבות הנובעת מהשימוש בו.

ספר זה כולל את המיטב של קליפורניה והמקומות המופיעים בו נבחרו בקפידה מרובה. אף על פי כן, דברים משתנים כל העת. מחירים עולים, מקומות נסגרים, כבישים נסללים, אטרקציות חדשות נפתחות, ומה שהיה פעם טוב ומומלץ מידרדר, ולהפך. אם גיליתם בספר אי דיוקים או שברצונכם לספר לנו על מקומות מומלצים נוספים ברחבי מדינת קליפורניה, אנא גלשו לאתר: www.maslulim-america.com.

מידע על מפות למטיילים בקליפורניה תמצאו באתר העולם, בכתובת: www.haolam.co.il.
באתר תוכלו להזמין מגוון עצום של מדריכי טיולים ומפות לקליפורניה ולמדינות אחרות בעולם.

שער קדמי: מבט מכיוון צפון מערב על גשר הגולדן
גייט ועל קו הרקיע של העיר סן פרנסיסקו,
צילום: istockphoto.com/Luciano Mortula.

שער אחורי: מטיילים ברגל בחוף פיפר, סמוך
לביג סר, לאורך כביש מספר 1, צילמה: נטע דגני.

הקדמה

ספר זה אינו מדריך טיולים רגיל. בדומה למדריכי טיולים אחרים יש בו אמנם חומר רקע על המדינה, פרטים שימושיים למטייל וכדומה, אולם הוא בנוי בצורה של דף מסלול מפורט שנותן לא רק "רשימת מכולת" של כל מה שיש לראות ולעשות, אלא גם המלצות איך לבנות בקליפורניה מסלול טיול. ההרגשה שלי היא שרוב הספרים המתמחים בתחום בנויים כמו ספר טלפונים, וכוללים כל מה שיש לראות במקום מסוים ללא המלצות והכוונות. למי שזמנו מוגבל, קשה לברור את הטפל מהעיקר ולתכנן בעזרת ספרים מסוג זה טיול מוצלח. לא אחת קרה לי בטיולי שהחמצתי מסלול הליכה מיוחד או מפרץ עשיר בבעלי חיים, משום שהמידע על המקומות הללו התחבא בתוך רשימה ארוכה של פרטים לא נחוצים ושל מקומות שהביקור בהם היה מיותר לחלוטין. לכן, כפי שלא הגיוני שספר תיירות על ישראל, שמיועד לאנשים המגיעים אליה לפרק זמן קצר, יכלול מקומות כמו יבנה או פתח תקווה (ויסלחו לי תושביהן של אותן ערים), כך ספר זה לא כולל את כל מה שיש לראות בקליפורניה, אלא את מה שהכי חשוב וכדאי לראות.

הספר נכתב על סמך חוויות אישיות שנצברו לאחר שנים רבות של מגורים בקליפורניה וטיולים אין ספור, והוא מכיל, תחת כריכה אחת, את כל המידע הנחוץ למי שמעוניין לצאת לטיול ייחודי. בספר מובאות תכניות טיול שבהן פירוט על מסלולי הליכה, דרכי נוף, מקומות מומלצים לצפייה בבעלי חיים, בריכות מים נסתרות וגם מוזאונים, פארקי שעשועים, גני חיות, פעילויות אתגר (סקי, רפטינג, שיט קיאקים ועוד), מקומות מומלצים לשופינג וכמובן מלונות ומסעדות. כמו כן יש בספר מידע על בקתות מבודדות ביער, בתים להשכרה על חוף הים, בתוספת מידע מפורט במיוחד על חניוני לילה, ללנים באוהל או בקרוון.

כיוון שבספר מבחר גדול של מסלולים הוא מתאים למגוון רחב של מטיילים, החל בצעירים שרוצים לשכור רכב ולטייל ברחבי המדינה, דרך משפחות שמחפשות טיול שמצד אחד מספק מספיק אטרקציות לילדים ומן הצד שני כולל גם הרבה טבע וטיולים רגליים, וכלה באנשים מבוגרים יותר, צעירים בנפשם, שאינם מפחדים מרכבות הרים תלולות, אוהבים לקפוץ לתוך ערוץ קפוא ונהנים מטיול רגלי. מבחינה כלכלית מיועדות ההמלצות שבספר לאנשים המתכוונים לנוע ברחבי המדינה ברכב פרטי או בקרוון, ולכאלה שאמנם לא יבזבו סכומי עתק על מלונות חמישה כוכבים או מסעדות פאר, אך גם לא "יתכלבו" במלון דרכים מוזנח.

טיול מהנה, נטע דגני

גם ישראלים שמתגוררים בקליפורניה וכאלה שמגיעים אליה לנסיעת עסקים יכולים למצוא בספר זה מידע שימושי רב. אנשים אלה יכולים לבחור מקטעים מהצעות המסלול, כמו למשל לצאת לטיול רגלי בסן פרנסיסקו (עמודים 42-67), לנסוע להרי הסיירה נוואדה לסוף שבוע ארוך (עמודים 68-98), לצאת לגיחה אל חבל מנדוסינו (עמודים 168-173), או לנסוע לטיול של כמה ימים אל שמורת הטבע "עמק המוות" או ג'ושואה טרי (עמודים 179-185). אפילו ישראלים ש"חרשו" את קליפורניה וחושבים שראו הכול, יוכלו להיעזר בספר כדי לגלות מסלולי הליכה חדשים, מקומות מומלצים לצפייה בבעלי חיים ומידע על דרכים נופיות נסתרות. עוד תמצאו בספר הכוונות אל בקתות ומלונות מיוחדים על חוף הים, בלב יער או על שפת אגם, וכן פירוט חניוני הלילה היפים ביותר במדינה, מידע שנאסף לאחר ביקור בעשרות חניונים, ושלמיטב ידיעתי אינו קיים במדריכי טיולים אחרים על אודות קליפורניה (ראו פרק 8, החל מעמוד 227).

224..... חניוני לילה
 225..... מזון כשר
 225..... חגים לאומיים
 226..... מזג אוויר
 227..... **פרק 8: פעילויות בחיק הטבע**
 228..... סתלבט בבקתה
 230..... חניוני לילה יפים במיוחד
 235..... פעילויות אתגר
 235..... סקי
 237..... רפטינג וקיאקים בנהרות
 240..... קיאקים ימיים
 241..... צלילה
 242..... טיפוס
 242..... גלישת גלים
 242..... גלישת רוח
 246..... אינדקס
 252..... מפת קליפורניה

219..... עלויות
 219..... שעון
 219..... מסים
 219..... בטיחות
 219..... עזרה ראשונה ובתי חולים
 219..... נהיגה וכבישים
 220..... שכירת רכב
 221..... שכירת קרוון
 טבלת המרות בין השיטה המטרית
 221..... לשיטה הנהוגה בארצות הברית
 221..... טבלת מרחקי נסיעה
 222..... תחבורה ציבורית
 222..... מפות מומלצת
 222..... מסלולי הליכה
 222..... מינוי לפארקים הלאומיים
 224..... טיפים
 224..... קרוון, אוהל או מלון?
 224..... סוגי חדרים במלונות

יום 1 - "החוף האבוד"..... 156
 יום 2 - שמורת הטבע הלאומית רדוד..... 157
 יום 3 - טיול בשמורת רדוד ונסיעה לשמורת
 לאסן..... 160
 יום 4 - שמורת הטבע הלאומית לאסן..... 164
 יום 5 - שמורת לאסן ונסיעה לאגם טהו..... 165
פרק 5: אתרים נוספים, שאינם כלולים
במסלול המומלץ
 167..... חופי הים שמצפון לסן פרנסיסקו
 168..... היקבים של עמק נאפה
 174..... שמורות הטבע הלאומיות סקויה וקינגסט
 קניון..... 176
 שמורת הטבע הלאומית ג'ושואה טרי
 והעיירה פאלם ספרינגס..... 179
 שמורת הטבע הלאומית "עמק
 המוות"..... 182
 האנדרטה הלאומית קריזו פליין..... 186
 השמורה הלאומית מוהבי..... 186
 העיר לאס וגאס, נוואדה..... 187
פרק 6: מסלולים נוספים
 191..... מסלול נוסף מספר 1 - עשרה ימים במרכז
 קליפורניה ובדרומה, מסלול קיין..... 192
 מסלול נוסף מספר 2 - עשרה ימים במרכז
 קליפורניה ובדרומה, מסלול קיין
 וחורף..... 196
 מסלול נוסף מספר 3 - עשרה ימים במרכז
 קליפורניה ובדרומה, מסלול קיין
 וחורף..... 200
 מסלול נוסף מספר 4 - 7-10 ימים במרכז
 קליפורניה, מסלול קיין וחורף..... 204
 מסלול נוסף מספר 5 - 15 ימים במרכז קליפורניה,
 מסלול קיין..... 208
 מסלול נוסף מספר 6 - 12 ימים לאורך חופי
 קליפורניה מצפון לדרום, מסלול
 קיין וחורף..... 214
פרק 7: מידע שימושי
 217..... טלפונים ואתרי אינטרנט שימושיים..... 218
 טיסה..... 218

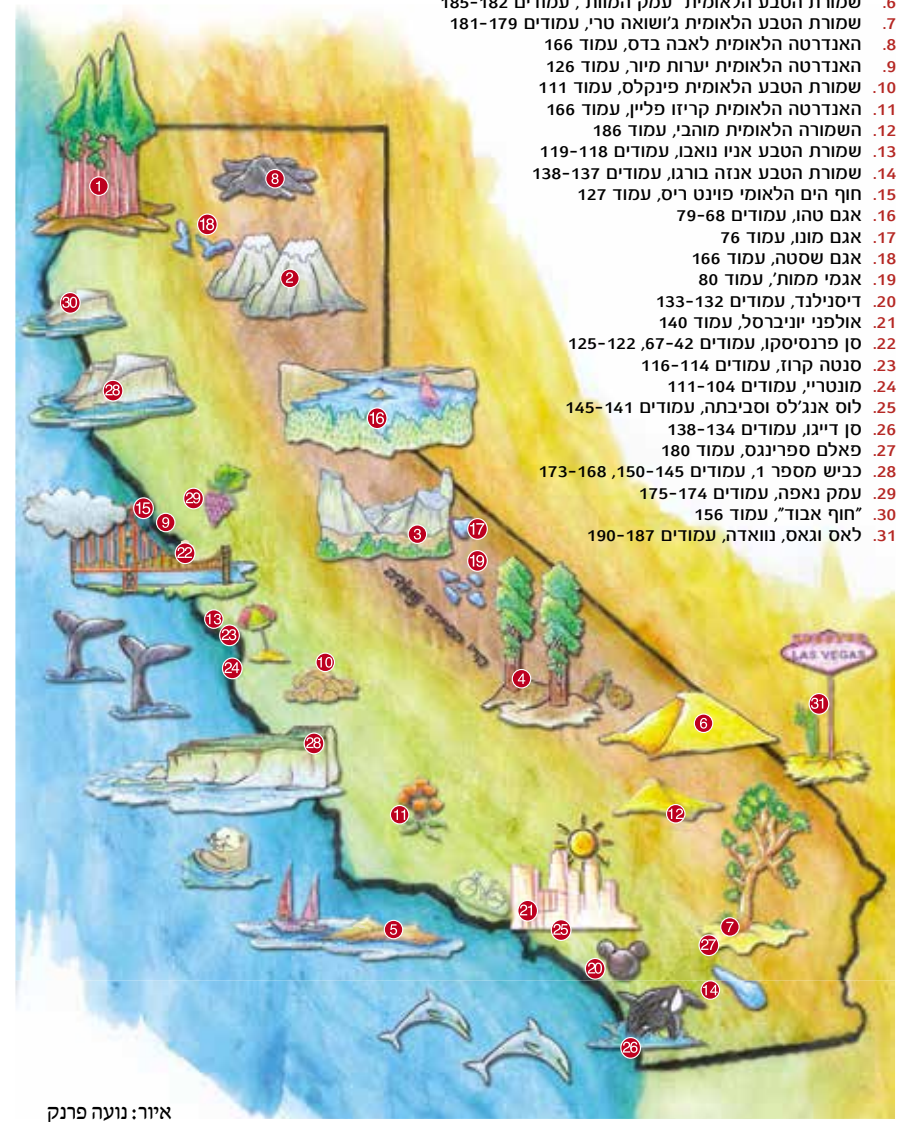
7..... כיצד להשתמש בספר?
 8..... מפות מסלולי הטיול
 היכן למצוא בספר את האתרים המעניינים ביותר
 בקליפורניה?
פרק 1: קליפורניה, התמצאות כללית
 13..... סן פרנסיסקו
 16..... לוס אנג'לס וסן דייגו
 18..... חוף הים
 20..... צפון קליפורניה
 22..... הרי הסיירה נוואדה
 24..... המדבריות של הדרום
 26..... בעלי חיים
**פרק 2: המסלול המומלץ, עשרה ימים במרכז
 קליפורניה, מסלול קיין**
 39..... יום 1 - סן פרנסיסקו
 42..... יום 2 - סן פרנסיסקו
 52..... יום 3 - אגם טהו
 68..... יום 4 - טיול באגם טהו ונסיעה לפאתי שמורת
 יוסמיטי..... 74
 74..... יום 5 - כניסה ממזרח לשמורת הטבע הלאומית
 יוסמיטי..... 82
 82..... יום 6 - העמק של שמורת הטבע הלאומית
 יוסמיטי..... 92
 92..... יום 7 - טיול בדרום יוסמיטי ונסיעה לעיר
 מונטריי..... 98
 98..... יום 8 - מונטריי
 104..... יום 9 - חוף הים וכביש מספר 1 או קניות
 ופארק שעשועים..... 112
 112..... יום 10 - סן פרנסיסקו
**פרק 3: המסלול הדרומי, חמישה ימים בדרום
 קליפורניה, מסלול קיין וחורף**
 129..... יום 1 - דיסנילנד
 132..... יום 2 - נסיעה לסן דייגו ובילוי בעיר
 134..... יום 3 - ביקור באולפני יוניברסל
 140..... יום 4 - בילוי בעיר לוס אנג'לס ובפרווריה
 141..... יום 5 - נסיעה צפונה למונטריי
**פרק 4: המסלול הצפוני, חמישה ימים בצפון
 קליפורניה, מסלול קיין**
 147..... 153

מסגרות הרחבה

79..... המעיינות החמים של מרקליוויל
 80..... אגמי ממות'
 80..... האתר ההיסטורי הלאומי מנזר
 88..... אנסל אדמס
 88..... דרכי נוף בהרי הסיירה נוואדה
 96..... סיפורו של ג'ון מיור
 109..... עושר תת ימי
 109..... אינדיאנים, מקסיקנים ואירופים
 120..... בירת השום והארטישוק
 121..... סיקס פלגס
 "עולם הים" - מופע מרשים או התעללות
 136..... בבעלי חיים?
 145..... הוליווד
 163..... ישי, האינדיאני האחרון
 180..... ימת סלטון
 180..... טיול יומי בשמורת ג'ושואה טרי
 182..... סיפורו של "סקוטי עמק המוות"
 185..... עיירות רפאים
 12..... הכי בקליפורניה
 12..... קליפורניה ת"ז
 27..... דירוג שמורות הטבע הלאומיות
 28..... עמק הסיליקון
 29..... הבהלה לזהב
 29..... ביתם של 40 מיליונים
 30..... רעידות אדמה
 30..... ג'ונגל של אצות
 31..... העצים הגדולים בעולם
 32..... "האלון הרעיל"
 מקומות מומלצים לצפייה ביונקים ימיים
 37..... לאורך חופי קליפורניה
 38..... מה בין אריה, כלב ופיל ים?
 47..... קרוניות
 49..... מחוסרי בית
 54..... קניות, קניות, קניות
 57..... תנועות חברתיות
 60..... פסטיבלים

היכן למצוא בספר את האתרים המעניינים ביותר בקליפורניה?

1. שמורת הטבע הלאומית רדווד, עמודים 157-161
2. שמורת הטבע הוולקנית הלאומית לאסן, עמודים 164-165
3. שמורת הטבע הלאומית יוסמיטי, עמודים 83-100
4. שמורות הטבע הלאומיות סקויה וקינגס קניון, עמודים 176-178
5. שמורת הטבע הלאומית "איי התעלה", עמוד 146
6. שמורת הטבע הלאומית "עמק המוות", עמודים 182-185
7. שמורת הטבע הלאומית ג'ושואה טרי, עמודים 179-181
8. האנדרטה הלאומית לאבה בדם, עמוד 166
9. האנדרטה הלאומית יערות מיור, עמוד 126
10. שמורת הטבע הלאומית פינקלס, עמוד 111
11. האנדרטה הלאומית קריזו פליין, עמוד 166
12. השמורה הלאומית מוהבי, עמוד 186
13. שמורת הטבע אניו נוואבו, עמודים 118-119
14. שמורת הטבע אנהו בורגו, עמודים 137-138
15. חוף הים הלאומי פוינט ריס, עמוד 127
16. אגם טוה, עמודים 68-79
17. אגם מונג, עמוד 76
18. אגם שסטה, עמוד 166
19. אגמי ממות', עמוד 80
20. דיסנילנד, עמודים 132-133
21. אולפני יוניברסל, עמוד 140
22. סן פרנסיסקו, עמודים 42-67, עמודים 122-125
23. סנטה קרוז, עמודים 114-116
24. מונטריי, עמודים 104-111
25. לוס אנג'לס וסביבתה, עמודים 141-145
26. סן דייגו, עמודים 134-138
27. פאלם ספרינגס, עמוד 180
28. כביש מספר 1, עמודים 145-150, עמודים 168-173
29. עמק נאפה, עמודים 174-175
30. "חוף אבוד", עמוד 156
31. לאס וגאס, עמודים 187-190

איור: נועה פרנק

המסלול המומלץ - יום 3

מימין: מפת אגם טהו וסביבתו

יום 3 - אגם טהו

יום זה מוקדש להרי הסיירה נוואדה (Sierra Nevada), ולאגם טהו (Tahoe) הציורי השוכן ברום ההרים בין פסגות מושלגות. לאחר ההגעה לאגם (נסיעה של כארבע שעות) תוכלו ליהנות מרחצה במימיו ומטיול רגלי בסביבתו.

לינה: דרום אגם טהו

היום תתוודעו לראשונה לרכס הרי הסיירה נוואדה (בספרדית - "הרכס המושלג") החוצה את מדינת קליפורניה מצפון לדרום. ג'ון מיור, פעיל שמירת הטבע הקליפורני הנודע, כתב על הרים אלה את המילים הבאות: "אז הבנת שהסיירה לא צריכה להיקרא הסיירה נוואדה (הרכס המושלג), אלא רכס האור... זהו ללא כל ספק רכס ההרים היפה והנפלא ביותר שראיתי בימי חיי". ואכן, הרי הסיירה נוואדה המצוקיים, המבותרים והפראיים, הם ללא כל ספק מהרכסים המרשימים ביותר בתבל, ואת הנופים שתזכו לראות במשך ימי הטיול הבאים לא תשכחו במשך שנים רבות.

על מרומי הרכס מאות אגמים, עשרות ערוצים, ואין ספור מצוקי ענק שעוצבו על ידי קרחונים אשר חרצו בנוף לפני שנים רבות. בשטחו מצויות חלק מתופעות הטבע היפות ביותר בצפון יבשת אמריקה - שמורת יוסמיטי הקסומה, שמורת הסקויה והקינגס קניון, מקום משכנם של העצים בעלי הגזע הגדול בעולם, הר וויטני (Mt. Whitney), ההר הגבוה ביותר בארצות הברית (למעט אלסקה), שפסגתו מתנשאת לגובה של כ-4,421 מ' מעל פני הים, וכמובן אגם טהו, שבו נתמקד ביום זה.

אגם טהו שוכן בקצה הצפוני של הרי הסיירה נוואדה, על הגבול שבין המדינות קליפורניה ונוואדה (Nevada). הנסיעה מסן פרנסיסקו לאגם קלה ומהירה (המרחק בין סן פרנסיסקו לאגם טהו הוא כ-320 ק"מ, כארבע שעות נסיעה). עולים על כביש מספר 80 המוביל מסן פרנסיסקו מזרחה, עוברים את הביי ברידג' (אין צורך לשלם אגרה בנסיעה בגשר לכיוון מזרח, התשלום הוא רק בנסיעה מערבה לתוך העיר), ואת גשר קארקינז (Carquinez) נסוגו לאחור.

למטה: אגם טהו. האגם האלפיני הגדול ביותר בארצות הברית האגם שוכן בגובה של כ-1,900 מ' מעל פני הים ומוקף בהרים שגובהם 1,000 מ' נוספים. עומקו כ-500 מ'. בשנים האחרונות, בשל הבצורת הממושכת הפוקדת את מדינת קליפורניה ירד מפלס מי האגם באופן משמעותי וחופיו נסוגו לאחור.

חמישה ימים בדרום קליפורניה - יום 2

למעלה תמונה עליונה:
נוסעים ברכבל מעל גן החיות של סן דייגו למעלה תמונה
תחתונה: דוב פנדה בגן החיות של סן דייגו
למטה תמונה עליונה: המזרקה של פארק בלבוואה
למטה תמונה: קו הרקיע של העיר סן דייגו כפי שהוא נשקף מחצי האי קורונדו

Las Hadas Bar and Grill. למידע נוסף על הרובע: www.gaslamp.org. יש באזור מגרשי חניה בתשלום וכן חניית מדחנים. ייתכן קושי למצוא מקום חניה פנוי בשעות הערב בסופי שבוע.

● **לסוסע לעיר העתיקה של סן דייגו (Old Town San Diego State Historic Park)**, ולשווט בין המבנים בעלי החזות הספרדית שנשתמרו מאז נוסדה סן דייגו בסוף המאה ה-18. במקום חנויות אותנטיות ומסעדות מקסיקניות רבות, מומלצת במיוחד מסעדת: Casa de Reyes. העיר העתיקה שוכנת בסמוך לפינת הכבישים San Diego Ave. ו-Twigg St. -1, מדרום-מזרח לצומת הכבישים 15-8. למידע: www.oldtownsandiegoguide.com, כתובת: 4010 Twigg St, San Diego.

● **לסוסע לספארי (San Diego Wild Animal Park) הגדול בעולם.** הפארק (שהנו בעלות משותפת עם גן החיות של סן דייגו) נמצא כ-30 מייל מצפון מזרח לסן דייגו. נוסף על ספארי רגיל יש במקום גם מסלולי הליכה ורכבת שמובילה אל אזורים שבהם בעלי חיים מסתובבים חופשי. בשל גודלו העצום של הפארק הצטיידו בנעליים נוחות להליכה, בהרבה מים, בכובע ובקרם הגנה. מחיר: 50 \$ למבוגר, 40 \$ לילד, ניתן לקנות כרטיס משולב עם "עולם הים" וגן החיות. שעות פתיחה: 8:00 עד 20:00 בקיץ, 8:00 עד 18:00 בשאר עונות השנה, טל: 15500 San Pasqual, Escondido, CA 92025. כתובת: www.sdzsafaripark.org, כתובת: 15500 San Pasqual Valley Rd., Escondido.

● **לבקר בפארק בלבוואה (Balboa Park) ובגן החיות (San Diego Zoo).** בפארק בלבוואה, הלב של העיר סן דייגו, גנים בוטניים, מבנים מרשימים (שהוקמו לכבוד יריד גדול שנערך בעיר בשנת 1915, לרגל פתיחת תעלת פנמה), מגוון מוזאונים (טבע, חלל, מדע, אמנות, ספורט, היסטוריה ואפילו מוזאונים של מכוניות עתיקות ורכבות, אך שימו לב, רוב המוזאונים אמנם נחמדים אך הם ברמה בינונית בלבד ובמגבלות הזמן אפשר בהחלט לוותר על ביקור בהם), וגן חיות גדול שמושך אליו מדי שנה כשלושה מיליוני מבקרים. מגוון בעלי החיים בגן החיות הוא רב וכולל כ-800 מינים ביניהם דובי קוטב, פנדה וקואלה. בגן יש גם גן חיות לילדים, שבו ניתן ללטף את בעלי החיים, מחיר: 50 \$ למבוגר, 40 \$ לילד, ניתן לקנות כרטיס משולב עם "עולם הים" והספארי. שעות פתיחה: 9:00 עד 20:00 בקיץ, 9:00 עד 17:00 בשאר עונות השנה, טל: 619-231-1515, כתובת: www.sandiegozoo.org, כתובת: 2920 Zoo Dr., San Diego. מידע נוסף על פארק בלבוואה ניתן למצוא באתר האינטרנט: www.balboapark.org.

● **לסוסע לחצי האי קורונדו (Coronado)**, שבו שכונת מגורים יוקרתית (וגם בסיס צבאי), טיילות צבעוניות וחופי ים יפים, והוא מחובר ליבשת בגשר ארוך (העלייה לגשר היא מכביש מספר 5). ניתן להגיע לחצי האי גם במעבורת (מהמזח שמול רחוב ברודוויי בסמוך לטיילת האמברקדרו, מחיר הנסיעה: 4.75 \$ לכל כיוון, תדירות המעבורת פעם בחצי שעה-שעה) שמובילה אל Coronado Ferry Landing, אזור שבו שפע של מסעדות, חנויות ומופעי רחוב (בעיקר בסופי שבוע), כתובת: 1201 1st St., Coronado. לאורך המפרץ כולו שבילי אופניים רבים, ומי שרוצה לשכור סירת פדלים, קיאק ימי או סירת מפרש, זה המקום עבורו.

● **לבקר באנדרטה הלאומית ע"ש קבריו (Cabrillo National Monument).** בראש מפרץ סן דייגו נמצאת האנדרטה הלאומית ע"ש קבריו. ניתן להגיע אליה בנסיעה לכיוון צפון-מערב ברחוב הרבור (Harbor Dr.), פנייה שמאלה ב-Rosecrans St. ימינה ב-Talbot St., ושמאלה ב-Catalina Blvd., כתובת: 1800 Cabrillo Memorial Dr, San Diego. הפארק מוקדש לזכרו של חואן רודריגז קבריו (Juan Rodriguez Cabrillo), שעמד

יום 2 - נסיעה לסן דייגו ובילוי בעיר

בבוקר יום זה יש לעזוב את אנהיים ולהדרים לכיוון העיר סן דייגו (כשעתיים נסיעה). עם ההגעה לסן דייגו ניתן לבחור מבין הפעילויות המתוארות בעמודים הבאים.

לינה: סן דייגו

מה ניתן לעשות בסן דייגו ובסביבתה?

(ראו מפה בעמוד 136)

● **לבקר ב"עולם הים" (SeaWorld),** מקום שבו דולפינים עושים תעלולים ולווייתנים מקפצים באוויר (במקום גם דובי קוטב, פרות ים ועוד, וכן אטרקציות של פארק שעשועים). הביקור ב"עולם הים" הוא אמנם חוויה, זאת אם מתעלמים מההתעללות בבעלי החיים, ראו מידע נוסף בעמוד 136. מחיר: 80 \$ למבוגר וילדים מעל גיל 3, ניתן לקנות כרטיסים מוזלים אונליין. שעות הפתיחה משתנות, טל: 619-257-8000, כתובת: www.seaworld.com, כתובת: 500 Sea World Dr, San Diego.

● **לטייל לאורך קו החוף של העיר סן דייגו.** חופי הים, המפוצלים והמרינות הרבות של העיר סן דייגו הם הפנינה האמיתית של העיר. סביב מפרץ סן דייגו מרינות מרובות וטיילת - האמברקדרו (Embarcadero), המקבילה לרחוב הרבור (Harbor) שבמרכז העיר. במקום נושאת מטוסים (USS Midway) שאפשר לבקר בה (למידע: www.midway.org, כתובת: 910 N. Harbor Drive San Diego) וכן מתחם הסיפורט וילג' (Seaport Village) בו מסעדות וחנויות לקו המים, בעיצוב ספרדי (למידע: www.seaportvillage.com, כתובת: 849 West Harbor Dr., San Diego).

● **לאכול ארוחת ערב באחת מהמסעדות המצוינות של רובע גאז לאמפ (Gaslamp Quarter)** שבמרכז העיר (מרחק הליכה קצר מהאמברקדרו). מומלצת במיוחד: מסעדת

תמונה עליונה:
מגדלור פוינט לומה באנדרטה הלאומית קבריו
תמונה תחתונה: קו המים של העיר לעת שקיעה

יום 3 - טיול בשמורת רדווד ונסיעה לשמורת לאסן

החלק הראשון של יום זה מוקדש לטיול של בוקר בשמורת הרדווד ובסביבתה, החלק השני מוקדש לנסיעה ארוכה מזרחה, בדרך נוף יפה (כביש מספר 299), אל עבר שמורת הטבע הלאומית לאסן (Lassen Volcanic National Park).

לינה: בקרבת שמורת הטבע הלאומית לאסן

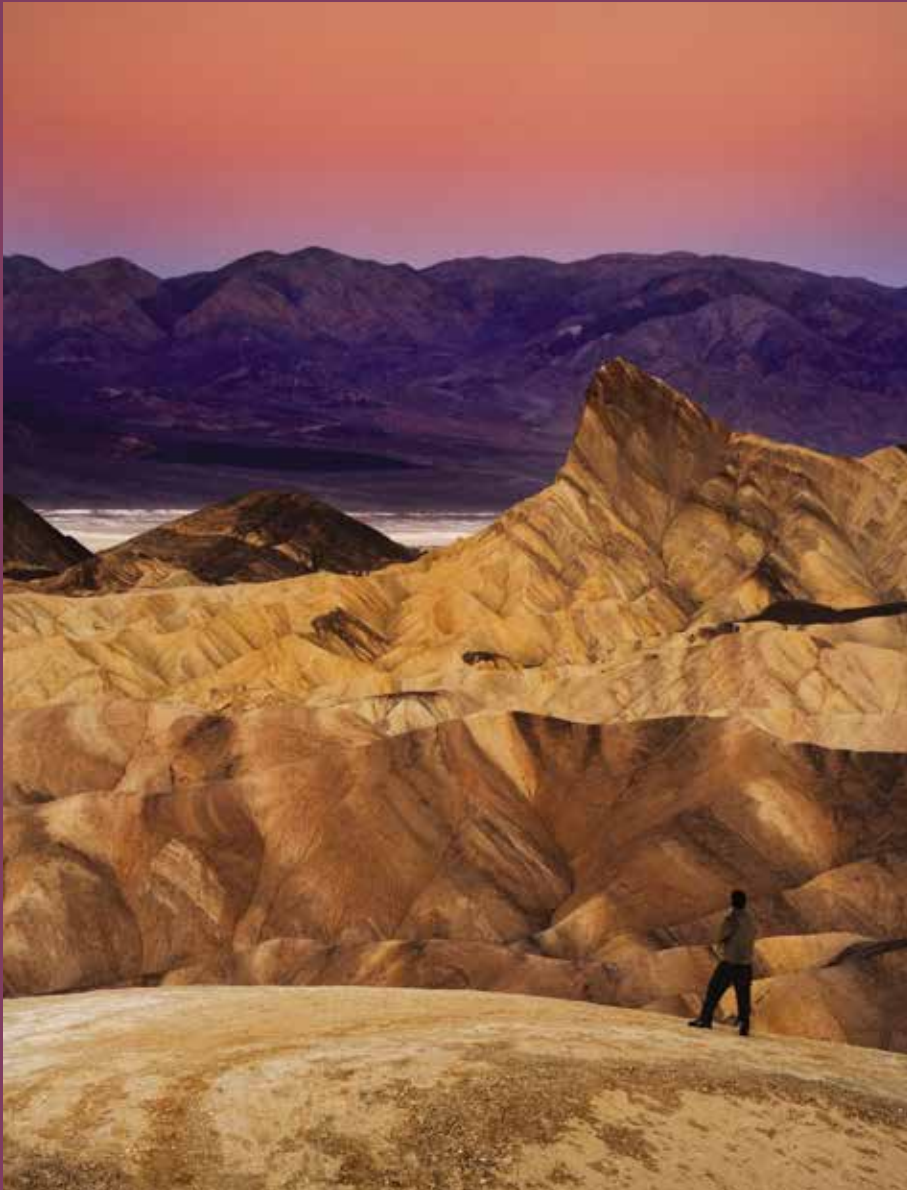
הבוקר מוקדש לשמורת הרדווד וסביבתה. מי שלא הספיק פעילויות ביום הקודם יכול להשלימן, ומי שמעוניין לבקר במקומות נוספים יכול לבחור בין האפשרויות הבאות: חובבי המים והנחלים יכולים להצפין אל עבר העיירה סמית' ריבר (Smith River), לפנות ימינה בכביש מספר 199, ולאחר נסיעה קצרה, בעיירה היוצ'י (Hiouchi) לפנות שוב ימינה אל עבר הכביש South Fork Rd. הכביש מתפתל לאורך ערוצו הדרומי של נהר הסמית', אחד הנהרות הפראיים בקליפורניה והיחיד שמשלים את כל מסלול זרימתו לים מבלי להיסגר. לאורך הכביש אין ספור פינות חמד בהן ניתן לרדת לנהר ולהתרחץ במי הטורקיז הצלולים שלו. בחודשי הסתיו יש סיכוי לראות דגי סלמון שוחים במעלה הנהר ומקצצים במפלוננו בדרכם חזרה למקום שבו בקעו ובו יטילו את ביציהם. אפשרות שנייה היא לבקר ביער Tall Trees Grove. ביער מרוכזים רבים מהעצים הגבוהים ביותר בעולם, ומספר המבקרים במקום מדי יום מוגבל על ידי רשות הגנים הלאומיים. כדי לבקר במקום יש צורך באישור מיוחד, שמחולק מדי בוקר (ללא תשלום) במרכזי המבקרים של שמורת הטבע הלאומית רדווד (טל': 707-464-6101, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/redw/planyourvisit/tall-trees.htm). הביקור במקום כולל נסיעה בכביש מפותל מאוד (לא מתאים לקרוונים) ומסלול הליכה של כשישה וחצי ק"מ. אפשרות שלישית, עבור מי שאינו יכול להפסיק ולהתפעם מחופי הים של חבל ארץ זה, היא לנסוע אל החוף Gold Bluffs Beach, ואולי אפילו לזכות לראות לווייתן חולף. החוף ממוקם בקצה הדרך Davison Rd. (לא מומלץ לקרוונים) שמתפצלת מערבה מכביש מספר 101, בחלקה המרכזי של השמורה (כ-2.5 מייל מצפון לאוריק). בקצה הדרך המובילה לחוף מתחיל מסלול הליכה נחמד (Fern Canyon), שאורכו כקילומטר וחצי, המוביל למפל מים בתוך יער שנושק לים. אפשרות רביעית היא לצאת למסלול ההליכה Lost Man Creek, מסלול בין יערות שמורת הרדווד, לאורך ערוץ מים. אורכו של המסלול כשלושה ק"מ וחצי, והוא מתחיל בקצה דרך העפר (לא מומלצת לקרוונים) Lost Man Creek Rd. שמתפצלת מזרחה מכביש מספר 101, כ-3.5 מייל מצפון לאוריק. למידע על מסלולי הליכה נוספים: www.nps.gov/redw/planyourvisit/hiking.htm.

למעלה: איילים

בשמורת הרדווד, בסתיו מגיע גודל הקרניים של זכרי בעמוד ממוקם: יער של עצי רדווד, העצים הגבוהים בעולם המיתמרים

בשעות הצהריים כדאי לחזור לרכב ולהתחיל בנסיעה מזרחה. לשם כך סעו על כביש מספר 101 דרומה, ולאחר כ-50 מייל, מצפון לעיירה יוריקה (Eureka), פנו מזרחה (שמאלה) אל עבר כביש מספר 299 המוביל לעיר רדינג (Redding). אורכה של נסיעה זו, משמורת הרדווד ועד לעיירה רדינג כ-300 ק"מ (כארבע וחצי שעות נסיעה). כדאי מאוד לנסוע בחלק הראשון של הדרך, החוצה את רכס הרי הטריניטי אלפס (Trinity Alps) ומתפתלת לאורך נהר הטריניטי, בשעות האור, כדי לא להחמיץ את הנופים. העיירה הקטנה וויברוויל (Weaverville) שעל כביש מספר 299 היא מקום לא רע לעצור בו ולאכול, ואוהבי המים שביניכם יכולים לעצור באגם וויסקיטאוון (Whiskeytown) שבהמשך הדרך, ולהתרענן במימיו. כמו כל שאר האגמים בחבל ארץ זה, ביניהם אגם שסטטה הגדול, אגם זה הנו למעשה מאגר מים לא טבעי המשמש בעיקר לשיט ולדיג (למידע נוסף: www.nps.gov/whis/index.htm). עם ההגעה לכביש המהיר I-5 שסמוך לו שוכנת העיר רדינג המשיכו בנסיעה למקום הלינה בשמורת לאסן או בסביבתה (זמן נסיעה של עד שעת נסיעה נוספת בהתאם למקום הלינה. אפשר גם ללון ברדינג וכך לקצר את משך הנסיעה של יום זה).

פרק 5 - אתרים נוספים

מה עוד ניתן לעשות בצפון קליפורניה?

● לנסוע בדרכי הנוף הרבות החוצות את ההרים שבמרכז חבל ארץ זה. מומלצים במיוחד כביש מספר 96 שמתפתל לאורך נהר הקלמת' וכביש מספר 199 שמתפתל לאורך נהר הסמית'.

● לבקר בשמורת הטבע הלאומית אגם קרייטר (Crater Lake National Park), האגם העמוק והכחול ששוכן בלב לועו של הר געש ממוקם אמנם בדרום אורגון, אך מפאת יופיו הרב וקרבתו לצפון קליפורניה הוא מזכר בספר זה. כדי להגיע לאגם סעו צפונה על כביש מספר 5, ובקרבת העיירה מדפורד (Medford), פנו לכביש מספר 62 מזרח.

● לבקר בסכר של אגם שסטא (Shasta Dam), סכר הבטון השני בגודלו בארצות הברית, שסוכר את הנהרות סקרמנטו (Sacramento), פיט (Pit) ומקלאוד (McCloud). כדי להגיע לסכר סעו מרדינג צפונה על כביש מספר 5 ולאחר כשבעה מייל פנו מערבה אל כביש מספר 151, שמוביל לסכר לאחר נסיעה של כשבעה מייל נוספים. במקום נקודת תצפית על הסכר, ובנוסף נערכים בו סיורים מאורגנים (משך הסיורים כשעה (אי אפשר להזמין מקום מראש), טל': 530-275-4463, כתובת אינטרנט: www.usbr.gov/mp/ncao/shasta-dam.html, כתובת: 16349 Shasta Dam Blvd, Shasta Lake.

● לבקר במערות הנטיפים שבסמוך לאגם שסטא (Lake Shasta Caverns), מחיר: \$ 26 לבני נוער ולמבוגרים, לבני 3-15. ההגעה למערות כרוכה בשיט קצר. כדי להגיע למעגן סעו מרדינג צפונה על כביש מספר 5 ולאחר כ-15 מייל רדו בירידה של Shasta Caverns Rd. ועקבו אחר השילוט, טל': 800-795-2283, כתובת אינטרנט: lakeshastacaverns.com, כתובת: 20359 Shasta Caverns Rd, Lakehead.

● לבקר בכפלי המים היפים שב-McArthur-Burney Falls Memorial State Park, גובהם של מפלים אלו אמנם 40 מ' בלבד, אבל הזרימה העזה המפלטת דרכה במסלע הוולקני הופכת אותם למרשימים מאוד. השמורה ממוקמת על כביש מספר 89, כשישה מייל מצפון לצומת הכבישים 89 ו-299, לא רחוק משמורת הטבע הלאומית לאסן.

● לשחות בנהר המקלאוד (McCloud), בבריכות הטבעיות הסמוכות למפלי מקלאוד (McCloud River Falls). כדי להגיע למקום סעו מרדינג צפונה על כביש מספר 5, ולאחר כ-60 מייל פנו מזרחה אל עבר כביש מספר 89. המשיכו כ-17 מייל, פנו ימינה (אל עבר Camp Fowler's וה-Lower Falls) וסעו כמייל נוסף עד למגרש החניה. במקום שלושה מפלים, התחתונים סמוכים למגרש החניה. הליכה קצרה נוספת מובילה למפלים האמצעיים והעליונים. בבסיסם של כל המפלים בריכות שחייה טבעיות נהדרות. במקום גם חניון לילה יפה (Fowler's Camp, ראו מידע בעמוד 231).

● לבקר באנדרטה הלאומית לבה בדם (Lava Beds National Monument), שמורת טבע בלב רמת בזלת שחורה שבה מאות מערות וחללים תת קרקעיים שנוצרו עם היווצרותו של מסלע זה. השמורה שוכנת בצפון הרחוק והלא נגיש של קליפורניה, בקרבת הגבול עם אורגון. כדי להגיע אליה יש לפנות מכביש מספר 5 מזרחה אל כביש מספר 97, וממנו לפנות שוב מזרחה אל כביש מספר 161, ודרומה אל כביש הגישה לשמורה. כדאי לבקר גם באגם מדיסין (Medicine), אגם תכול בעל חופים חוליים, בלב לועו של הר געש כבוי, כ-14 מייל מדרום לשמורה. אל אגם זה ואל חבל הארץ בעל הנוף הירחי המקיף אותו הגיעו בשנת 1965 האסטרונוטים הראשונים כדי להתכונן לצעידה על הירח, טל': 530-667-8100, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/labe.

למעלה תמונות עליונות: אגם קרייטר היפה למעלה תמונה תחתונה: הר הגעש הנישא שסטא החולש על כל צפון קליפורניה מגובה של 4,317 מ' מעל פני הים בעמוד ממו: נקודת התצפית זבריצקי. הנוף הנשקף מהמקום יפהפה

סלפונים ואתרי אינטרנט שימושיים

הערה: כאשר מטלפנים אל אזור חיוג אחר, מחוץ לזה שנמצאים בו, יש להוסיף 1 לפני המספר. המספרים המתחילים ב-887, 888, 800 הם קווי חיוג חנם, ויש להוסיף 1 לפני המספר. כדי להתקשר אל מחוץ לארצות הברית יש לחייג 011 לפני קוד המדינה והמספר (כאשר מחייגים לקנדה ולמקסיקו אין צורך להוסיף 011).

טלפון חירום (משטרה, אמבולנס, מכבי אש) - טל': 911
שירות מודיעין טלפוני - טל': 411

מידע על מצב כבישים - טל': 916-445-7623, כתובת אינטרנט: www.dot.ca.gov

פארקים לאומיים (National Parks)

Lassen Volcanic - טל': 530-595-4480, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/lavo

Redwood - טל': 707-464-6101, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/redw

Yosemite - טל': 209-372-0200, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/yose

Kings Canyon & Sequoia - טל': 559-565-3341, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/seki

Pinnacles - טל': 831-389-4486, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/pinn/index.htm

Death Valley - טל': 760-786-3200, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/deva

Joshua Tree - טל': 760-367-5500, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/jotr

Channel Islands - טל': 805-658-5730, כתובת אינטרנט: www.nps.gov/chis

שמורות הטבע של מדינת קליפורניה (State Parks)

ניתן לקבל מידע כללי בטל': 800-777-0369, 916-653-6995, ובאתר האינטרנט: www.parks.ca.gov

אתרי אינטרנט מומלצים

מסלולי הליכה בדגש מפלי מים - www.waterfallswest.com

מסלולי הליכה - www.trails.com

מקומות לינה, ספורט אתגרי ועוד - www.totalescape.com

ספורט אתגרי, מסלולי הליכה, תינוני לילה, פסטיבילים, ארועי ספורט ועוד - www.caoutdoors.com

טיולים במדבריות - www.desertusa.com

מידע על בעלי חיים ומקומות צפייה מומלצים - www.cawatchablewildlife.org

טיסה

מזון. מותר אמנם להכניס חבילות סגורות של רוב סוגי המזונות (למעט פירות, ירקות, בשרים וכו'), אולם במקרה זה תאלצו בדרך כלל להתעכב במסע.

שימו לב

הטיסה מישראל לקליפורניה ארוכה בכשעתיים מהטיסה חזרה לארץ, זאת בגלל כיוון רוחות הסילון המשפיעות על מהירות הטיסה.

שימו לב

בעלי דרכון ישראלי חייבים ויזה כדי לבקר בארצות הברית. מומלץ להתחיל בהליך הוצאת הוויזה מספר חודשים לפני הנסיעה המתוכננת. את הוויזה ניתן

להוציא בשגרירות ארצות הברית, וכדי לקבלה יש להגיע לשגרירות לאיון אישי. עלות הוצאת הוויזה קרוב ל-200 \$ לאדם, פרטים נוספים באתר האינטרנט: il.usembassy.gov.

עלויות

משפחה שתלון במלונות תשלם כ-580 \$ ליום לפי הפירוט הבא: מלון 200 \$ בממוצע ואף יותר (למלון בסיסי בלבד), רכב 100 \$, דלק 30 \$, פעילויות ואתרים 100 \$ בממוצע, אוכל 150 \$ (בצמצום) ואף יותר. זוג שילון במלון ישלם כ-450 \$ ליום לפי הפירוט הבא: מלון 200 \$ בממוצע ואף יותר (למלון בסיסי בלבד), רכב 60 \$, דלק 30 \$, פעילויות ואתרים 60 \$ בממוצע, אוכל 100 \$ (בצמצום) ואף יותר. אם תלוננו בקרוון, תשלמו כ-460 \$ ליום למשפחה (350 \$ לזוג) לפי הפירוט הבא: קרוון ודלק 250 \$ ליום (200 \$ לזוג), חינוני לילה 30 \$, פעילויות ואתרים 100 \$ בממוצע (60 \$ לזוג), אוכל 80 \$ (60 \$ לזוג). אם תלוננו באוהל תשלמו כ-340 \$ ליום למשפחה (260 \$ לזוג) לפי הפירוט הבא: רכב 100 \$ ליום (80 \$ לזוג), דלק 30 \$, חינוני לילה 30 \$, פעילויות ואתרים 100 \$ בממוצע (60 \$ לזוג), אוכל 80 \$ (60 \$ לזוג).

שימו לב

מחירי כניסה לאתרים משתנים כל העת, עקב כך התייחסו למחירים המופיעים בספר כאומדן בלבד.

שעון

קליפורניה שייכת לאזור הזמן הפסיפי (Pacific Time Zone), דהיינו שלוש שעות אחרי שעון החוף המזרחי של ארצות הברית (Eastern Time Zone) ועשר שעות אחרי שעון ישראל. שעון קיץ פועל במדינה החל מיום ראשון הראשון בחודש אפריל ועד ליום ראשון האחרון בחודש אוקטובר.

שימו לב

זרם החשמל בארצות הברית הוא 110 וולט. אם יש לכם מכשירים שזקוקים ל-220 וולט, יש להצטייד בטרנספורמטור. השקע שונה אף הוא מהשקע בישראל ויש להצטייד בממיר.

מסים

ברוב המדינות בארצות הברית קיים מס על מוצרי צריכה (Sales Tax), שגובהו משתנה ממדינה למדינה. אל מס זה מצטרפים גם מסים מקומיים שגובהם

משתנה בין מחוז למחוז. שימו לב לכך שהמחירים הנקובים על התגיות או בתפריטים אינם כוללים את המס, והוא נוסף לחשבון. בארצות הברית אין אפשרות לקבל החזרי מס בסוף הטיול. המס בקליפורניה, בהתאם למחוז, נע סביב עשרה אחוז.

בטיחות

אף על פי שרוב המקומות במדינה בטוחים בהחלט, סמטאותיהן החשוכות של הערים הגדולות (ובעיקר אוקלנד ולוס אנג'לס, שהן האלימות ביותר מבין כל עריה הגדולות של קליפורניה) אינן מקום בטוח להסתובב בו בחשכה. גם בשעות היום מומלץ להישאר ערניים ולהימנע מביקור באזורים שאינם משרים אווירה נעימה. מי שמטייל עם ילדים כדאי שיזכיר לעצמו שוב ושוב שארצות הברית אינה ישראל. בארצות הברית כבר קרו לא מעט מקרים של חטיפת ילדים ממרכזי קניות ומאתרי בילוי (יש להיזהר בעיקר במקומות הומי אדם ופופולריים כדוגמת דיסנילנד), ולכן (אף על פי שמדובר במקרים נדירים) חשוב לפקוח עין ולא להשאיר את הילדים ללא השגחת מבוטרים.

עזרה ראשונה ובתי חולים

להזמנת אמבולנס ובכל מקרה של סכנת חיים טלפון למספר 911. אם הנכם מחפשים בדחיפות חדר מיון, המוקדנים בקו זה יוכלו לעזור לכם לאתר את בית החולים הקרוב ביותר. בחדר מיון תצטרכו להציג ביטוח רפואי. את החשבון על הטיפול תקבלו בדרך כלל בדואר בתוך שבועות מספר. בניגוד לארץ, ברוב בתי החולים בארצות הברית תמצאו חדר מיון משותף לילדים ולמבוגרים, וההמתנה לתורכם עלולה להיות ארוכה ומייגעת. כמו כן ברחבי המדינה מוקדים רבים לרפואה דחופה (Urgent Care Clinics).

נהיגה וכבישים

בקליפורניה מערכת כבישים מצוינת, כאשר כביש Interstate כדוגמת כביש I5 וכביש I80, המסומנים במפות שבספר זה בצבע אדום, הם המהירים ביותר (וגם העמוסים ביותר בתנועת משאיות). כבישים כדוגמת כביש 101, המוגדרים כ-US Highway, ומסומנים במפות שבספר זה בצבעים אדום או ירוק, גם הם אוטוסטרדות, אם כי פחות מהירות (ולא בהכרח דו מסלוליות בעלות נתיב הפרדה). כבישים שמוגדרים כ-California State Highway, ומסומנים במפות שבספר זה בצבעים ירוק או צהוב, כדוגמת כביש מספר 1, אטיים הרבה יותר. כבישים המסומנים במפות שבספר זה בצבע שחור אמנם אטיים וצרים,